

E-röstning från utlandet

Resolutionsmottagare

Justitiedepartementet
Konstitutionsutskottet
Riksdagspartiernas ungdomsförbund
Sveriges riksdagspartier
Valmyndigheten

Problemformulering:

Att som svensk medborgare rösta i det svenska riksdagsvalet är en medborgerlig rättighet. Antalet svenska medborgare som bor utanför Sverige är uppskattningsvis 660 000. Tillsammans utgör dessa cirka 7 procent av Sveriges befolkning och skulle, om alla bodde i samma kommun, vara Sveriges näst största kommun.

Inför valet 2018 fanns drygt 170 000 röstberättigade utlandssvenskar i Skatteverkets röstlängd. Valdeltagandet bland dessa låg, enligt SCB, på cirka 40 procent – ett valdeltagande som har ökat efter valet 2014 då valdeltagandet låg på 32 procent. Trots denna ökning är det generellt sett ett mycket lågt valdeltagande bland utlandssvenskar jämfört med övriga svenskar.

Anledningarna till det låga deltagande kan vara många, men en viktig anledning är sättet man röstar från utlandet. Alla som befinner sig i utlandet, endera som utskrivna eller tillfälligt på resande fot, kan antingen rösta på ambassad/konsulat eller brevrösta. Dock upplever många ett stort problem att ta sig till en vallokal, då ambassader och konsulat kanske inte ens ligger i samma landsända man bor i. Utöver det finns även begränsningar gällande tidpunkt för röstning; du kan inte rösta på valdagen från utlandet och röstmottagningen i utlandet börjar och avslutas vid olika tidpunkter. Om du fallit ur röstlängden kan du som utlandssvensk inte heller rösta ens om du befinner dig i Sverige. Detta påpekas även i Valmyndighetens Erfarenhetsrapport från valet 2018.

Enligt Valmyndighetens Erfarenhetsrapport finns även andra brister när det kommer till röstning från utlandet så som ansvarsantagande för att säkerställa att man uppfyller Vallagens krav för förtidsröstning, däribland god tillgänglighet och utbildade röstmottagare, samt sårbarheten inom brevröstningen som medförs av problem med post och distribution.

Lösningförslag:

Genom att introducera e-röstning ökar fönstret för valdeltagandet genom att den röstberättigade kan rösta till och med valdagen. Dessutom skulle e-röstningen eliminera besväret att ta sig till en vallokal och risken för att brevröster från utlandet kommer bort eller inte kommer i tid skulle försvinna.

Även svenskar boende i Sverige skulle dra fördel av e-röstning eftersom det skulle innebära en förbättring för dem som av olika skäl har svårt att infinna sig i en vallokal på valdagen eller inte kan förtidsrösta.

I Estland har e-röstning varit möjligt sedan 2005. Genom att erbjuda olika sätt att legitimera sig (ID-kort med pinkod, digitalt ID eller mobilt ID) kan medborgare i och även utanför Estland e-rösta. De ester som ska rösta kan testa e-röstningssystemet på en webbplats för att säkerställa att identifikationen fungerar. Ester kan sedan, både elektroniskt och i vallokal, rösta hur många gånger de vill fram tills valdagen, med endast den sista rösten räknad. Valdeltagandet bland utlandsboende ester har ökat sedan e-röstning infördes år 2008. Det har dessutom fått hela befolkningen att använda e-tjänster mer generellt.

En annan viktig aspekt med e-röstning är möjligheten att nå yngre röstdeltagare. Dagens ungdomar är uppväxta i ett digitalt samhälle där man tar för givet att man ska kunna hantera sin vardag via datorn, plattan eller sin smartphone. Genom att enkelt kunna rösta och påverka den politik som förs i landet knyts de yngre utlandssvenskarna närmare Sverige.

Svenskar i Världen uppmanar därför till ytterligare en utredning om e-röstning med syftet att erbjuda de svenska medborgare som är bosatta utomlands möjligheten att delta i en testomröstning vid valet 2022.